

Radim Uzel

NEVERA

A COSNÍ

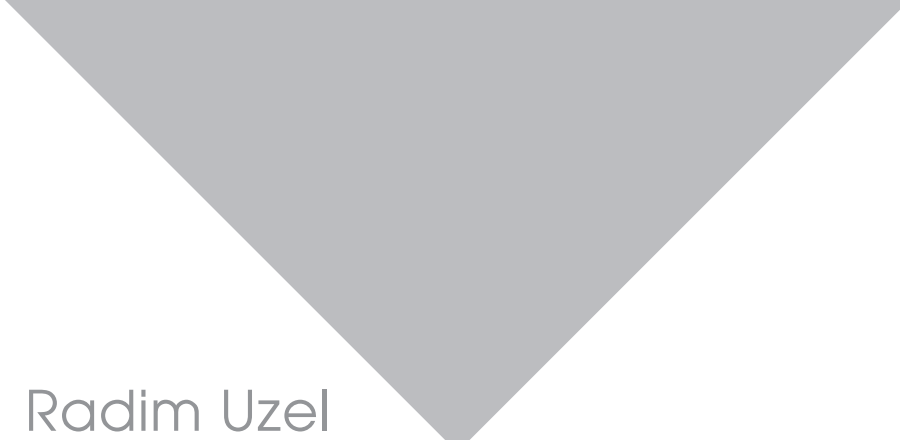

NEVĚRA
A COSNÍ

Radim Uzel

NEVERA

A CO S NÍ

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Copyright © Radim Uzel, 2017

Photos © Jan Uzel, 2017

Cover © Lukáš Tuma, 2017

Czech Edition © Nakladatelství Epoque, 2017

ISBN 978-80-7557-373-5 (pdf)

Obsah

1. Úvod	9
2. Nevěra ve starověku, v Bibli a v Koránu	13
3. Cizoložství z křesťanského hlediska	23
4. Renesance a doba galantní	31
5. Nevěra našich babiček a dědečků	41
6. Kolik je těch nevěrných?	51
7. Muži a ženy	61
8. Nevěra jako program přírody	75
9. Příčiny nevěry	83
10. Která manželství jsou k nevěře náchylná?	93
11. Nevěra a prostituce	103
12. Co s ní?	115
13. Nevěrná žena	127
14. Nevěra muže	137

Cizí žena se zdá hezčí.

Italské přísloví

Až potkáš věrného muže, požádej ho o autogram.

Helena Rowlandová, americká spisovatelka (nar. 1876)

Jak kladný, tak i záporný výsledek pátracích akcí žárlivce končí pro něho vždycky fiaskem.

Miroslav Plzák, český psychiatr a publicista (nar. 1925)

Žena krásná a věrná je tak ojedinělá jako překlad poezie. Překlad obyčejně není hezký, když je věrný, a není věrný, když je hezký.

*William Somerset Maugham,
anglický spisovatel a dramatik (nar. 1874)*

KDYŽ MI BYLO NĚCO PŘES ČTYŘICET LET,

dostala se mi do rukou kniha francouzského autora Jeana Dutourda *Hrůzy lásky* (Mladá fronta, 1981). Těch 670 stránek jsem přečetl během několika dní. Překlady francouzské beletrie byly v té době u nás vzácností a toto dílo jsem považoval za pravý literární klenot. Možná také proto, že právě v té době jsem se seznámil s Miroslavem Plzákem, o patnáct let starším kolegou, který mě kamarádsky celý zbytek života zasvěcoval do problematiky partnerských vztahů, nevěry a žárlivosti. Dutourdovo literární veledílo téměř geniálně doplňovalo Mirkovy dlouholeté poradenské zkušenosti s partnerskou nevěrou. S nefalšovaným francouzským espritem pojatá nevěra se jevila jako ideální doplněk Plzákova pragmatického výkladu. Celé desetiletí před *Hrůzami lásky* totiž vyšel Plzákův *Othellón aneb manuál o žárlivosti* (Avicenum 1972), kterou jakýsi anglický recenzent nazval *Czech Bible of infidelity and jealousy*, tedy pravou žárliveckou a nevěrnostní Biblí.

Od té doby u nás vyšlo třináct dalších knih pojednávajících o partnerské nevěře. Je to jistě slušná literární žeň svědčící o tom, jak nevěra naší společnosti hýbe, jak je toto téma trvale živé a aktuální. Pro mne je osobně nesmírně zajímavé vracet se k této literatuře s určitým časovým odstupem. Dutourdovy *Hrůzy lásky* čtu dnes po více než třiceti letech s naprosto jinými pocity. Na celou problematiku nevěry se dívám optikou mnohaletých zkušeností z poradenské činnosti, z hlediska dlouholetého soudního znalce a jako účastník nesčetných diskusí s klienty, s příbuznými a známými.

Také tato kniha *Nevěra a co s ní* zasloužila několik nových pohledů, které zúročují odkaz mého nezapomenutelného přítele a učitele Miroslava Plzáka. Připisuji mu tedy toto nové vydání knihy in memoriam.

1. Úvod

Několik slavných citátů bylo uvedeno již na začátku. Snad by se slušelo citovat ještě nejslavnějšího sexuologa všech dob – Járu Cimrmana:

„Oč by bylo více síly
pro sekery, dláta pily,
pro lopaty, pro motyky
nebýti té erotiky.“

A zbývá pak už jenom známý *Murphyho zákoník*. Tento všeplatný spis ve speciálních paragrafech týkajících se manželské sexuality uvádí tři skutečnosti:

1. Podle anekdot nedochází k manželskému sexu proto, že manželka nechce.
2. Ve skutečnosti to ovšem bývá tak, že nechce manžel.
3. Přesněji řečeno, manželka chce někdy jindy a manžel zase s někým jiným.

Dovolte mi, abych k tomu dodal ještě čtvrtý paragraf:

4. Dost často se stává, že každý z nich chce někdy jindy a hlavně s někým jiným.

Nestejná intenzita sexuálních zájmů a potřeb je opravdu každodenním chlebem veškerého sexuologického poradenství. Případy naprosté partnerské sexuální shody jsou po několika letech společného soužití vzácnější než zatmění slunce. Zatímco v dřívějších dobách se nejen frekvence pohlavních styků, ale i celý intimní život podřizoval výhradně přáním muže, dnes platí ve vyspělých zemích světa pro ženy sexuální rovnoprávnost.

Ještě před půl stoletím slušně vychované ženě nepříslušelo dát najevo intimní touhu. Možná, že starší ještě pamatují pravidlo „Sedávej, panenko, v koutě, budeš-li hodná, najdou tě!“ Dnes je každému jasné, že panenku sedící v koutě nikdo hledat nebude. Panenka musí z kouta ven, tam musí pak sama hledat a svádět. Ne nadarmo se říká, že moderní muž nebývá zpravidla dobyvatel, ale spíše sběratel. V otázce věrnosti často dnes panuje i mezi mladými lidmi jakási skepse. Jedna vysokoškolská studentka nedávno do své seminární práce napsala: „Jistě mohu vyžadovat od partnera bezmeznou věrnost, oddanost a obdiv, ale bude mi to k něčemu dobré? Kdo někdy, byť jen myšlenkově, nezatoužil po pocitech vzrušení nebo napětí z nevěry, nebyl přitahován někým jiným? Vždyť zakázané ovoce nejlip chutná...“ Její o několik let starší a zkušenější kolegyně pak přiznává, že již měla v životě možnost vyzkoušet obě role – jak nevěrnice, tak i zhrzené, podváděné a obelhávané partnerky. Tato životní zkušenost ji pak přivedla ke konstatování, že *monogamní partnerský vztah je vlastně proti přírodě*. A toto, prosím, prohlašuje žena!

Základní etický princip prastaré lidské moudrosti však praví, že důležitou podmínkou kvalitního partnerského vztahu je vzájemná věrnost. Tu je ovšem velice nesnadné definovat. Většinou se tím rozumí fyzický i citový vztah k jednomu partnerovi či partnerce. Pokud se pak naváže takový vztah ještě k někomu jinému, označuje se to za nevěru. A nad tímto citátem se mohou ovšem dva hádat, protože tím citovým a fyzickým vztahem totiž každý může myslet něco jiného. Pokud se na tom neshodneme v akademické debatě, tak to ještě není nejhorší. Tragická situace nastává, když se na tom nemohou shodnout ani ti dva jedinci, kteří jsou sami v tom vztahu zainteresovaní.

Většina statistik vypovídá o tom, že celoživotní věrnost dokáže dodržet jen asi 3–4 % párů. O důvodech této věrnosti je ovšem možno jenom spekulovat. Často zde hraje roli hluboká náboženská víra, jindy tato celoživotní věrnost může maskovat vrozenou frigiditu nebo impotenci. Znamená to tedy, že prakticky každý člověk se s nevěrou

ve svém životě setká a pokud se sám nezařadí do zástupu nevěrníků, bude tímto jevem zasažen ve svém nejbližším okolí.

Na internetových vyhledávacích najdete pod heslem „nevěra“ více než milión odkazů, zatímco „věrnost“ jich zobrazí sotva třetinu. Znamená to snad, že nevěra je více než třikrát častější? O problému „nevěra manželky“ se můžete poučit na téměř sto tisíci stránkách, zatímco „nevěrou manžela“ se jich zabývá o třetinu méně. To taky o něčem vypovídá. Potěšitelné je, že tématy „nevěra – a co dál“ a „nevěra a co s ní“ se zabývá také tři sta tisíc internetových odkazů.

Už dříve jsem uvažoval o tom, zda nebude tato kniha jakýmsi nošením dříví do lesa. Proč kupovat knížku, když stačí jenom kliknout na internet? Úspěch prvního vydání mne však přesvědčil o tom, že slova, která letí vzduchem a přistanou na naší obrazovce, jsou vlastně „muška jenom zlatá“, zatímco kniha, kterou může člověk vzít do ruky a ohmatat, představuje pevnější a trvalejší pramen poznání. Internet přináší spoustu informací, ale bohužel také dosti dezinformací. Ať vám tedy tato kniha slouží jako spolehlivý zdroj názorů, které samozřejmě nemohou být věčně platné vždy a všude. Nicméně zasluhují aspoň o nich přemýšlet.

2. Nevěra ve starověku, v Bibli a v Koránu

Pojem partnerské nevěry se v dějinách lidské společnosti objevuje až s výskytem monogamního manželství. Takové párové manželství, ve kterém spolu trvale žijí jeden muž a jedna žena je sice v oblasti naší civilizace nejvíce rozšířená forma soužití, z historického hlediska je však daleko častější mnohoženství. V současné době je rozšířené zejména tam, kde převládá touha po mnoha dětech a nedostatek pracovních sil.

Naše kultura se právem pyšní tím, že jejím základem jsou kulturní zvyky starého Řecka. Tam to ovšem zejména po ideologické stránce nevěry nebylo zrovna ideální. Vzpomeňme jen na promiskuitní morálku olympských bohů. Zeus, nejmocnější z bohů, byl zároveň i bohem neplodnějším. Z jeho četných manželství, cizoložství a všelijakých sexuálních pletek s bohyněmi i pozemšťankami vzešlo početné potomstvo. Ty pletky na Olympu by jim ještě člověk odpustil, ale co třeba taková pozemšťanka Alkméné? S tou obcoval Zeus v podobě jejího vlastního manžela, který dlel právě na válečné výpravě. Ten skutečný manžel se jmenoval Amfitryón a když se následujícího dne vrátil domů, jaké bylo jeho překvapení, když mu manželka sdělila, že s ním strávila už minulou noc! Po devíti měsících pak porodila Alkméné dvojčata. První dvojče byl Héraklés, syn boha Dia, a druhý byl Ifiklés. Aniž bylo třeba vyšetřovat DNA, ten Ifiklés byl manželským dítětem, které zplodil ten paroháč Amfitryón. Ejhle, první případ takzvané superfetace – dvojvaječná dvojčata a každé má jiného otce. Je to sice velice vzácné, ale stát se to může.

Bůh Zeus při svých sexuálních eskapádách na sebe bral různé podoby. Princeznu Európé unesl v podobě býka, princeznu Íó oplodnil v podobě oblaku, s princeznou Danaé obcoval v podobě zlatého deště, princeznu Antiopé pak potkal a oplodnil jako satyr v lesnatém pohoří.

V řecké mytologii má tedy nevěra s bohyněmi, nymfami a smrtelnými ženami opravdu božský původ. Ale ani homosexuální styky nebyly tomuto vládci Olympu cizí. Zeus proměněný v orla unesl prince Ganyméda, nejkrásnějšího ze smrtelných lidí, do kterého se zamiloval. Unesl ho na Olymp a daroval mu věčné mládí. A aby tam jenom tak zbůhdarma nelelkoval, dostal tento krasavec na plný úvazek funkci olympského číšníka. Celkem slušná kariéra.

Za mých mladých let se tradoval jeden dobrý vtip, na který se už zapomnělo. Týkal se odpovědi na otázku „Jak souložili staří Římané?“ Většinou to nikdo nevěděl a přitom je odpověď velice prostá a samozřejmá: „Staří Římané souložili prokazatelně hůře než mladí Římané“. Že jste se tomu po létech už ani nezasmáli? Není divu. Ten hloupý vtip jenom jakousi oklikou ilustruje skutečnost, že se v sexualitě za těch dva tisíce let toho zase příliš nezměnilo. Nezměnily se sexuální zvyky, nezměnila se ani partnerská nevěra.

Také náboženství starých Římanů se vyznačovalo četnými sexuálními symboly a různými případy nevěry se to tam jenom hemžilo. Vždyť už samotné slovo *amor* znamená nejenom lásku, ale také žádost a touhu. Bůh Amor je pak bohem nejenom heterosexuální, ale i homosexuální lásky. Tento všemocný bůh je ovšem vyzbrojen lukem a toulcem se šípy, což jsou nesporně mužské atributy varlat, penisu a spermatu.

Skutečný intimní život ve starověkém Římě však nepostrádal určitých oklešťujících pravidel. Zákony byla podporována manželská věrnost. Už za prvních císařů pozbývaly nevěrné ženy polovinu věna a třetinu svého jmění. Navíc pak byly posílány do vyhnanství na některý ostrov. Za císaře Konstantina se nevěrné ženě dokonce stínala hlava, za Justiniána pak stačilo mrskání a vězení. Manžel se mohl pomstít usmrcením nebo vykleštěním cizoložníka. Některým

prý stačilo jenom zmrzačení jeho nosu. Plastická chirurgie byla v té době jenom v plenkách.

Různá míra potrestání nevěry pro muže a pro ženy se táhne jako červená nit všemi staletími a všemi náboženstvími. Také islám dává jednoznačně přednost muži před ženou. Islám proto povoluje mnohoženství, manželské právo dovoluje svobodnému muslimovi až čtyři zákonné manželky a nadto libovolný počet otrokyň – konkubín. Mnohoženství proroka Muhammada s devíti ženami a dvěma konkubínami bylo jenom jakési privilegium, které bylo uděleno samotným Alláhem prostřednictvím mimořádného zjevení.

Se svou manželkou Aišou začal žít v padesáti letech, dotyčné bylo tehdy devět let. Do domu svého postaršího manžela si vzala i své dětské hračky. Aiša byla v pozdější době neprávem podezírána z manželské nevěry vůči Muhammadovi. Prorok zjistil nevinu své mladistvé manželky, když mu Alláh sdělil, že každé obvinění z cizoložství musí být doloženo čtyřmi svědky. Kdo by svědectví nepředložil, má být veřejně zmrskán. Předepsáno je osmdesát ran bičem.

Podle *Koránu* sám Prorok prohlásil, že tři věci jsou pro jeho oko z tohoto světa nejmilejší: dobré vůně, něžný sex a modlitba. Již tady vidíme veliký rozdíl proti křesťanům, protože jejich Hospodin z těchto tří věcí uznává pouze modlitbu a z vůní dává přednost výhradně kadidlu a kouři ze zápalných obětí.

Křesťanský Hospodin nepochybně požaduje genderovou nerovnost, ve všem dává přednost muži. Islám však tuto mužskou přednost naprosto zabsolutizoval. Muž má před ženou přednost nejen na zemi, ale i v nebeském ráji. Na rozdíl od nebe křesťanského, kde budou věřící hlavně zpívat písně velebicí Hospodina, budou v muslimském ráji muži zahrnuti i četnými smyslovými požitky. Alláhovi příznivci se tamžení s krásnými rajskými pannami nepomíjejících půvabů – huriskami. Každý zesnulý muslim může s každou z nich souložit tak často „jako se ve dnech ramadánu postil a nadto kolik dobrého díla vykonal“.

Z anatomických detailů dotyčných souložnic je zapotřebí vyzvednout jejich stále znovu se obnovující panenství. Tyto dívky budou

mít podle *Koránu* velké černé oči, plná ňadra, budou pěkně vonět, a navíc budou stále mladé. Kam se na to hrabe křesťanské nebe, kde bude mít věřící možnost komunikace tak nanejvýš s několika svíčkovými bábami.

Ale i na zemi to mají muslimové, samozřejmě jenom muži, o něco lehčí. Tak například k rozvodu stačí třikrát po sobě vyslovit zapuzující formuli. Doporučuje se mezi těmito zapuzeními měsíční časový interval, aby ten rozvod nebyl příliš zbrklý. Pro rozvedené ženy existuje určitá čekací doba, než vstoupí do nového manželství. Tato čekací doba pro rozvedenou ženu trvá podle medínské súry *Kráva* po tři menstruační periody. Tím se má jednoznačně vyloučit, aby žena vstupovala do nového manželství těhotná s předchozím partnerem.

Nejzajímavější je pro muslimy možnost takzvaného dočasného manželství. Kromě legitimního manželského svazku může muslim uzavřít manželství na základě smlouvy na dobu určitou. Podle předem určeného data toto manželství automaticky skončí a žena dostane předem dohodnutou nezdaněnou odměnu. Do tohoto svazku většinou vstupují muži, kteří se přechodně zdržují v cizině a jsou dočasně vzdáleni od své rodiny.

Islámský Boží zákon, soubor norem, který obsahuje návod k tomu, jak být dobrým muslimem, se nazývá šaría. Představuje státní i náboženské právo. O postním měsíci se musí každý plnoletý a zdravý muslim denně od východu do západu slunce zdržet pohlavního styku. Pohlavní styk je zakázán rovněž v době menstruace, označované Alláhem za „neduh“ nebo „vadu“. Zachovávat cudnost znamená udržovat pohlavní styk s vlastními manželkami a otrokyněmi – konkubínami. Polygamní manželské právo dovoluje svobodnému muslimovi až čtyři zákonné manželky a nadto libovolný počet konkubín. Zakázáno je takzvané smíšené manželství. Žádný muslim nebo muslimka nesmí vstoupit do manželství s nevěřícím partnerem. Zatímco muslimky mají striktně zakázáno uzavřít manželství s nemuslimem, má muslim povoleno uzavírat manželství s ženami vyznávajícími náboženství „lidu Knihy“, tj. se židovkami a křesťankami.